

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, péntek 1910. október 28.

246 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felolvasó szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor.   Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor.   Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Madártávlatból.

Két vonat indul egymásmelletti sín páron. Mi a vicinálison ülünk, mellettünk halad az expressz, tehát az utóbbi sokkal gyorsabban, jobb, modernebb géppel kiegészített személyzetel, kitűnő felépítményen halad, mindjobban elhagy minket.

Mi pedig megelégszünk annak konstataciójával, hogy haladunk, megindultunk, nem állunk többé, vagy legalább is nem visszafelé megyünk, de nem a folyton növekedő távolságot, különbséget mérjük, amely szegény, elmaradt vicinális hazánk és az expressz Nyugat között megállapítható.

Jól tudjuk, hogy hazánk ama fiai, akik tanulmányaik közben, vagy után hihetetlen rövid idő alatt bejárják a nagy Germániát s a megszokott, ismert környezet után újat, nagyobb szabásút, rendezettebbet találnak, — hiszen mindenütt a legszebbet, legjobbat nézik meg s itthon a legrutabbakat is ismerik, — hogy ezek a fiatal reményei a honnak rendszerint tele tödővel zengik a hozsannát mindennek, a mi külföldi, főleg a mi német s tele tödővel szidnak mindent, ami itthon van.

Ha tanulságos dolgot akarunk írni, akkor hiábavaló volna az önámítás. Minél gyakrabban nézzük meg a Nyugat haladását, annál nagyobb különbséget találunk és vajjon hova jut az, akinek restanciája folyton nő?

Egyetlen egy ellenvetést hallhatunk a Nyugat kultúrája ellen: állítják, hogy az egyetemes Embernek csak egy célja lehet, a boldogság s nagy kérdés, előmozdítja-e ezt a kultúra fejlődése. Nem először halljuk, hogy minél többet hisz, — minél kevesebbet tud az ember, annál boldogabb s legboldogabb állati életet a félvad népek élnek. A konzervatív dogmák hirdetői találták ezt ki, bölcsen alkalmazván ezt lehetőleg nem önmagukra, hanem azokra a másokra, akiket ilymódon kezes szolgálkú és fejős tehenekül tarthattak meg.

Tudjuk, hogy a természetfejlődés visszatarthatlan energiája a krisztusi szeretet szent nevében sűrűn működő nürnbergi csuda-kinzó szerszámok és lobogó máglyák mellett is letörte a befejezettnek hirdetett világnézet dogmáit, a Föld tovább forog hatalmas urak vértója ellenére és az uristen semmikép sem volt hajlandó az Angyalvár óramágyuival együtt örvendezni afelett, hogy százezer élő ember a keresztényi szeretet szent nevében legyilkoltatott.

A lelkiismereti szabadság termette a kultúra első nemes gyümölcseit. S ahol az ember felszabadult a hatalmasok által mesterségesen vont korlátok tilalma alul, megtanulta emberi voltát ismerni, becsülni, rohamosan fejlődött az erkölcsi- és anyagi függetlenség, jólét szabadság. Több, nehezebb munkába kerül ugyan megszerezni és megtartani, mint a testi- és

lelki szegények vegetálását, de mégis valami, ami az Embert az állattól előbbi előnyére megkülönbözteti.

S aki emberré lett, még soha sem kívánczolt vissza boldogabb állattá.

Bizonyos, hogy Németország, jelenlegi helyzetét első sorban, közvetlenül a legutolsó győzelmes háborúinak köszönheti. E háborukat pedig — szálló ige szerint — nem a katonák, hanem az iskolamesterek nyerték meg. Legyünk igazságosabbak, és adjuk meg a magukét azoknak is, akik az idegen országok térképeit készítették, — amelyek tudvalevőleg pontosabbak voltak a bentlakókénál, — azoknak is, akik az ismétlődő fegyvereket konstruálták, amelyekkel szemben tudvalevőleg az osztrákok gyutacsával indultak csatába, azoknak is, akik lehetővé tették az ismétlődő fegyverek, térképek beszerzését, a legénység kioktatását, mert ezek bizonyára akkor is igen sokba kerültek, s végre azoknak is, akik szívvel-lélekkel mindig népükkel együtt éreztek, akik népükért minden áldozatra készek voltak.

De mindez nem kultúra-e, szabad kutatás, tanulás, felvilágosodottság eredménye?

Ezzel szemben Francia-, Spanyol-, Olaszországban és nálunk a konzervatív dogmák hatalmi kérdése testvér-testvérről, apátfiuval szembeállított, pusztítottuk egymást, mindnyájunkat a török és osztrák, s maradt: néhány óriási kötött papi- és mágnás latifundium, mint a hűség jutalma, tönkrement köznemesség, idegen és részben kifelé húzó polgárság, megbizhatatlan gazdasági- és üzleti viszonyok: állam és egyén anyagilag és erkölcsileg függő, szolgálkú és koldus.

Vannak dolgok, amelyek messzebből tisztábban látszanak, mint akkor, ha közöttük élünk, mivelhogy megszokni sok mindent lehet s mivelhogy a különbség konstatálása az első lépés az ismerethez.

Mily más színben tűnik fel ez a különféle bilincsek között erőlködő szegény állam és nemzet egy hatalmas, erős, gazdag birodalomból nézve, ahol nincs ugyan annyi természeti szépség, de ami van, az a kultur nép által hozzáférhető és élvezhető, — ahol nincs oly hatalmas parlament — királyi vár, Erzsébet-híd és mellettük és közöttük óriási százaléka az analfabétáknak és ijesztő képei a koldusnyomornak, de minden városa és 2000-nél nagyobb lakosszámu községe teljesen rendezett, tiszta és modern közművekkel bir, ahol az intelligencia szín-javát közjogi frázisokból szőtt üres szonokliatok és reprezentáló dologtalan hivatalok helyett az intenzív munka, anyagi- és erkölcsi függetlenség előrehaladás, kultúra tartják lekötve.

Pedig a német fajra a legnagyobb jóakarat mellett sem lehet ráfogni, hogy izlés, találmányosság, társadalmi műveltség, zsenialitás szempontjából kiváló, sőt számottevő volna. A

közismert német viselet, szabás, divat, Zeppelin elméletileg és gyakorlatilag egyaránt helytelen és be nem vált léghajója, a szintén közismert porosz gög, elbizakodottság, modortalanság, idegen nyelveknek abszolút nemtudása, a külföldi társadalom, a viszonyok ismeretében valóságos analfabétaság — mindezt ugyancsak igazolják.

Azután meg az is konstatació, hogy a bayreuthi Wágner előadásokat Bajorország intelligenciájának tulnyomó része soha sem hallotta s nem is kíváncsi azokra.

De az bizonyos, hogy a legnagyobb mestereknek, még ha azok idegen vérből származtak is, a németek adtak ekzisztenciát, hogy az angolok által megkezdett lokomotivokat, gőzhajókat, egészségügyi berendezéseket a franciák által kitalált automobilonkat, repülőgépeket, az amerikaiak által specializált szerszámgepeket legnagyobb buzgalommal és tömegben a németek gyártják.

Hogy mint fest ezzel a szédületesen kifejlődött iparral és kereskedelemmel szemben a mi — szubvenciókon és visszaéléseken tengődő — iparunk, a mi kereskedelmünk, amely engedelmis kis fiókja és adósa Bécs piacának.

Győzelmes kontinentális háborút belátható ideig nem fogunk megnyerni, tehát nem marad számunkra más csak egy: az egész társadalomnak kitaró és céltudatos munkája, pótolni, amit elmulasztottunk, igyekezni a nép minden rétegét iskoláztatni, felvilágosítani, megtanítani arra, hogy józan életmóddal, kitaró munkával, szorgalommal, takarékossgal, az igények mérséklésével minden pályán el lehet érni az anyagi és erkölcsi függetlenséget és boldogulást.

Konzervatív dogmák, kenetteljes szónoki beszédek, kegyes belenyugvás a látszólag változatlanba, szentnek hazudott hagyományok még nem erősítettek meg egy nemzetet sem, mert független, szabad nemzetet csak független, szabad egyedek alkothatnak. P. J.

— A költségvetés sommázata. A tegnap benyújtott költségvetés rendes kiadásai a következők: A királyi udvartartás költségei 11.300.000 K, Országgyűlés 4.255.533 (több 52.945), az 1911. évi közösügyi kiadásokból a magyar szent korona országait illető összeg 89.590.791 (több 2.829.953). Nyugdíjak 32.006.072 (több 2.803.231 K. Állami adósságok: 290.085.775 (több 22.157.852) K. Kamatbiztosítást élvezett és más vasutak átvétele folytán elvállalt adósságok: 24.335.978 (több 20.247) K. Egyes tárcákat terhelő kölcsönök: 8.605.591 (kevesebb 715.618) K. Horvát-Szlavonországok beligazgatási költsége 26.750.000 (több 3.750.000) K. Miniszterelnökség 1.801.644 (több 174.785) K. Ófelsége személye körüli miniszterium 176.552 (több 3236) K. Horvát-szlavon-dalmát miniszter és személyzete 119.042 (több 5482) K. Belügyminiszterium 91.881.451 (több 10.718.964) K. Pénzügyminiszterium 241.055.170 (több 13.006.603) K. Kereskedelemügyi miniszterium 399.750.270 (több

60.583,030) K. Földmívelésügyi minisztérium 68.160,242 (több 4.251,851) K. Vallás- és közoktatásügyi minisztérium 86.168,293 (több 13.505,084) korona. Igazságügyi minisztérium 51.784,215 (több 3.388,253) K. Honvédelmi minisztérium 57.617,36 (több 9.068,643) K. **Rendkívüli kiadások:** (Átmeneti kiadások és beruházások) 1.025,224 K. **Összes kiadás:** 1.672,457,302 (több 116.727,395) K. **Összes bevétel:** 1.672,507,129 (116.729,153) K. **Fölösleg:** 49.827.

UJDONSÁGOK.

— **Az állandó bizottság ülése.** A városi állandó bizottság holnap, pénteken délelőtt ülést tart. Az ülés napirendjén több kisebb jelentőségű ügy szerepel.

— **A representanza ülése.** A városi képviselőtestület holnap, pénteken este Corossacz elnöklésével ülést tart. Az ülésen az esetleges bejelentéseken kívül a következő fontosabb ügyek kerülnek tárgyalásra. Vio Ferenc dr. volt polgármesternek lemondása a representantái tisztségéről. Bruss bizottsági indítványa a népszálloda építésére vonatkozólag. Néhány városi bizottság kiegészítése. A városi tanítónők házassági ügye.

— **Pecenichet nem veszik vissza.** Ma délelőtt Derencin Xavér rendőrigazgatónál Pecenic Rajmund volt rendőrségi segéd-tisztviselő neje tisztelgett. A látogatás híre gyorsan elterjedt a rendőrségen s mindenki türelmetlenül várta az erre vonatkozó híreket. A rendőrigazgató a tisztelgessel kapcsolatosan azt a felvilágosítást adta, hogy Pecenicné férje újbóli alkalmaztatását kérte. Hangoztatta az elbocsátással járó nagy anyagi és erkölcsi kárt s odanyilatkozott, hogy a baj talán még helyrehozható. A rendőrigazgató azonban hivatkozva arra, hogy elhatározásait nem szokta megváltoztatni, Pecenicné kérelmét nem találta teljesíthetőnek.

— **A versenytárs bosszúja.** Morgenstern Boris órásmesternek és ékszerésznek üzletében nemrégben egy Habianich Amália nevű cselédleány jelentkezett, aki Morgensternnek egy pár fülbevalót ajánlott megvételre. Az óráskijelentette, hogy újonnan a felmutatott fülbevalók értéke ötven korona volna, de mivel az egyik gyémánt el van törve, az a pár fülbevaló csak husz koronát ér. A leány beleegyezett ebbe s miután a pénzt átvette, eltávozott. Kévéssel utóbb megint eljött és visszakövetelte a fülbevalókat. Az ékszerész ekkor kijelentette, hogy eladta azokat egy asszonynak. A leány erre elment, de néhány perc múlva egy ékszerészegéd jelentkezett helyette, aki szintén visszakövetelte a fülbevalókat, mert egy urinő megbizta őt, hogy a fülbevalókat neki tisztítsa meg. Morgenstern a leánynak tett kijelentést megismételte. A dolog végül a bírósághoz került, ahol Morgenstern, mivel a cselédleány azt vallotta, hogy az említett ékszer több száz koronát ér, tizennégy napi elzárásra ítélték. Az ékszerész felelőssége folytán most volt a másodfokú bíróságon a tárgyalás. Kiderült ott, hogy a fülbevalók tényleg annyit értek, mint amennyire Morgenstern becsülte, de az ékszerészegéd, aki Morgenstern konkurensének az alkalmazottja volt, rábeszélte a leányt, hogy jelentse fel csalás miatt Morgenstern, mivel a fülbevalók sokkal többet érnek. Morgenstern erre a bíróság felmentette a vád alól.

— **Magyar tengerészek sérelme.** A „P. H.” írja: A magyar delegátus és képviselő urak figyelmébe ajánljuk az alábbi sorokat, melyek felette jellemzőek arra a bánásmódra, melyben a magyar fiúk részestülnek a közös hadsereg bizonyos részeiben.

Egy szegény öreg asszony fordult hozzánk panaszos levéllel, melyben megírja, hogy 1906. őszén a haditengerészethez bevonult fiát még most sem szabadságot kaptak; a negyedik évüket leszolgált magyar fiukat ugyanis nem engedik haza, mert — Magyarországon kolera van.

Kolera ugyan nincs, de ha volna is, nem igen érthető, hogy mi köze a kolerának ahhoz, ha 1400—1500 magyar tengerész kiszabadulva a négyéves szolgálat alól, a közeledő tél előtt munka után nézhessen. A pólai tengerészeti parancsnokságnak nyilván csak formáság az egész, bizonyára hivatalos uton még nem vett tudomást róla, hogy magyar földön már nincs kolera. De azoknak a többnyire iparos embereknek, kik katonáskodásuk után szabadulva kenyér és kereset nélkül állanak, életkérdés a mihamarább való szabadulás, mert a tél beálltával alig van már gyár vagy műhely, ahol kenyeret kaphassanak.

Ki fogja őket eltartani? A hadvezetőség, a delegáció vagy a parlament, melyek csupán a vér és pénzállozat erejéig ereszkednek le a szegény emberhez, azután pedig felfordulhat-éhen.

Az osztrák honosságu tengerészek nemcsak hogy haza mentek október elején, de a parancsnokság utján összeírták neveiket, mesterségüket, hogy kiszabadulva rögtön munkát kapjanak. A hadsereg az osztrák alattvalókat gondoskodik még arra az időre is, mikor az befejezi szolgálatát, a magyar fiu szája elől pedig a jövőre nézve is ki akarja ütni a kenyeret.

A legérdekesebb a dologban az, hogy a tengerészetnek éppen a magyar fiu a legértékesebb eleme. Az altisztek jelentékeny száraléka közülük kerül ki, ágyu mellé csak magyar fiut lehet állítani, mert például az olasz teljesen megbizhatatlan és úgy tekintik, mint született kémet. Régi és ismert dolog, hogy a kormánykerék és műszerek mellé osztják a bécsi fiukat, le a hajó mélyére a hajókazánok mellé a cseheket, a többi terepnum a magyar fiuké, kinek nyomába sem léphetnek a tenger-melletti dalmátok, horvátok és olaszok.

De mikor arra kerül a dolog, hogy a négy keserves, hosszú évről valamiféle rekompenciát is nyújtson az admirális: az osztrákra állás és kereset vár, a magyarra bizonytalanság utján: biztos nyomor.

Ajánljuk ezeket a sérelmes viszályokat a magyar képviselő és delegátus urak figyelmébe, ideiktatván azt a hatékony megjegyzést is, hogy ezek a merőben haszontalan okból visszatartott tengerészek a polgári életben egytől-egyik választók lesznek és rá fognak emlékezni, ki hallgatta meg méltányos panaszait, ki nem.

— **Értekezés a toloncok ügyében.** Zmaics háró susáki kerületi főnök ma délelőtt a rendőrségen járt, hogy Derencin Xavér rendőrigazgatóval a kitoloncoltak elszállítási irányára vonatkozólag megállapodásra jusson. Mint értesülünk, teljes megegyezés jött létre s ezentul a kitoloncolásoknál ennek értelmében fognak eljárni.

— **A térszene később lesz.** Az ezredparancsnokság ezuton is közli, hogy a szerdai térszenét ezentul este negyed tíz órától kezdve tartják meg. A zenekar a kaszányát nyolc órakor hagyja el s a haditengerészeti akadémiát, a dandárparancsnok lakását s egyik susáki utat érintve, a Dante térre vonul.

— **Máv. beruházások és a Danubius-gyár.** A képviselőházban tegnap benyújtott 1911. évi költségvetés a Mávról és a Danubius hajógyárról a következőkben emlékezik meg:

Legjelentékenyebb az emelkedés a kereskedelemügyi tárcánál, ahol 43,384.1060 K többlet mutatkozik, amely főképpen a m. kir. államvasutaknál ugyanis kocsik beszerzésére 18,000.000 K, a vonalak teljesítő képességének fokozására, nevezetesen új kitérők létesítésére s állomási építkezésekre 5,019.000 K — második vágányok fektetésére 5,170.000 K, vontató telepek, további műhelyek építésére és kiegészítésére összesen 6,800.000 K volt előirányozandó, amely tételek egyéb lényegtelen tételekkel együtt a m. kir. államvasutak címberuházási kiadásainak összesen 39.229.000 K-val való emelkedését idézik elő, s oly szükségletet képeznek, amelyhez hasonló szükségletek kielégítéséről az előző években külön törvényekben történt gondoskodás. Az államvasuti beruházásokon kívül a kereskedelemügyi tárca körében lényegesebb emelkedést tüntetnek fel továbbá a közutak és a posta, távírda és távbeszélő beruházási kiadásai, amely 1,400.000 K-t, illetve 1,000.000 K-t tevő többletek elő-

irányzására az állami közutak hálózatának fejlesztése, illetőleg új postaépületek emelése s a Budapesten létesítendő új távbeszélő központ építésének megkezdése érdekében volt szükség. A *fiumei Danubius hajóépítő telep* kibővítéséhez szükséges terület megszerzésére új tételként 1,965.000 K vétetett fel a hajózás címnél. (Az összeg a voloskai uton túl fekvő Whitehead-kert legnagyobb részének megszerzésére fordítatik. — A szerk.)

— **Felrobbant gázlámpa.** Tegnap este Pap Rudolfnak a Via delle Pillen levő drogeriájában tűz volt. A tűz ugy keletkezett, hogy a gázlámpa felgyújtásakor hirtelen nagyobb mennyiségű gáz ömlött ki, mely felrobbant s több apróságot is meggyújtott. A tűzet sikerült a tűzoltók igénybevétele nélkül eloltani. A kár mintegy hetven korona.

— **A hangverseny egyesület estéje.** A fiumei hangverseny egyesület meghívásából ma, csütörtökön este fél kilenc órakor Jacques van Lier a kitűnő hollandi csellista, Kameke Lilly zongoraművész nő köreműködésével hangversenyt ad a Deák-szálloda nagytermében. A hangverseny műsora a következő:

1. Valentini-Piatti: Hangverseny szonáta.
2. Mattheson: „Aria“ Jaques van Lier, Händel: „Menuett“ „ „ „ Pergolese: „Aria“ „ „ „ Beethoven: „Menuett“ „ „ „
3. Schuricht: Preludium op. 4. zongorára d'Albert: Scherzo op 16. „ Chopin: Nocturne op. 27. „ Rachmaninoff: Humoresk op. 10. „
4. Schumann: Esti dal. d'Albert—van Lier: Bölcsődal. Goens: Scherzo.

Az egyesület ezuton is értesíti a tagokat, hogy 1910. november tizenharmadikától kezdve minden hónap második és negyedik vasárnapján, délután öt órától kezdve, az egyesület helyiségében (Corso 7. sz., III. em.) a szokásos zenei összejöveteleket az idén is megtartják.

— **Továbbképző tanfolyan.** Az állami felsőbb leányiskola az intézet hat osztályt végzett növendékei (vagy ezekkel hasonló koru és műveltségű leányok) számára továbbképző tanfolyamot nyit, melynek tárgyai: magyar, olasz, német és francia irodalom, ókori irodalom, művelődéstörténet, természettudományok és festés. — A tanfolyam heti 14 órára terjed (naponta d. e. 8—10-ig s a festés egy délután). A festés kivételével valamennyi tárgy kötelező, de esetleg egy-egy idegen nyelv tanulása alól felmentést kérhetnek a hallgatók. A részvételi díj évi ötven korona. — Rendkívüli tárgy a külön jelentkezőknek az angol nyelv (kezdők számára), amelyért azonban külön díj fizetendő. Beiratkozásokat elfogad az igazgatóság.

— **A magántisztviselők állasközvetítője.** A Kereskedelmi és Magántisztviselők Egyesülete ezuton ismételtén felhívja a helybeli cégek figyelmét állasközvetítő irodájára. Mint-hogy ezen intézmény egyformán szolgálja a cégek és a magántisztviselők érdekeit, magától értetődik, hogy csak akkor működhet eredményesen, ha nemcsak az állást keresők, hanem a cégek is igénybe veszik szolgáltatásait.

— **Nagy nyugdíjazások a Máv.-nál.** A „Világ” írja: Hieronymi kereskedelmi miniszter ismert államvasuti reformjával — melyről már több ízben adtunk hírt — tovább halad a megkezdett uton. Az új fordulat, melyhez az akció eljutott, ezuttal nagyobb mérvű nyugdíjazásban jut kifejezésre. Mint pozitív forrásból értesülünk, november 30-án 106 magasabb rangú tisztviselő fog nyugdíjba menni, míg további 200 nyugdíjaztatás már legközelebbre várható. A nyugdíjaztatást eddig az késleltette, hogy az új nyugdíjszabályzat, mely a lakbért is betudja a nyugdíjba, csak most lép életbe. Az államvasutak bürokratikus gépezetében ezzel az intézkedéssel előtérbe jutnak a fiatalabb erők, kik a régi rendszerrel szemben a modernebb zellemet képviselik.

— A kikötőből. A kikötőbe részben a tegnapi, részben a mai napon a következő hajók értek: „Koloszvár“ magyar gőzös Antwerpenből, 45 hordó földdel és 10 tonna vegyes áruval. „Josephine“ osztrák gőzös Vencéből 2400 zsák quebracoval és 260 tonna vegyes áruval.

Indult: „Salzburg“ osztrák gőzös Konstantinápolyba 750 tonna cukorral, 70 tonna rizsszel, 30 tonna ásványvízzel, 250 tonna cementtel és 60 láda üvegáruval. „Árpád“ magyar gőzös Marseillebe 250 tonna fával, 20 tonna cukorral és 20 tonna ásványvízzel. „Split“ osztrák gőzös Triesztbe, 20 tonna liszttel, 60 tonna dongával és 160 üres hordóval.

Távirat ◀ Telefon

A képviselőház hétfőn ülésezik.

BUDAPEST, okt. 27. A képviselőház legközelebbi érdemleges ülését a jövő héten tartja meg. Az igazságügyi bizottság addig tartogatja a polgári perrendtartás javaslatát, úgy, hogy Székely igazságügyminiszter már az első ülésen beterjesztheti a javaslatot. Az igazságügyi bizottság mai és holnapi ülése elmarad.

A katonai kérdéseket rendezték.

BÉCS, okt. 27. A „Neues Wiener Tagblatt“ értesülése szerint a magyar kormány sikertelenül a katonai tárgyalások során az összes katonai kérdéseket véglegesen rendezni, ami jelentékenyen többet jelent, mint a volt szabadelvű párt kilences bizottságának a programja.

Románia és a monarchia jóviszonya.

BÉCS, okt. 27. A „Fremdenblatt“ jelentése szerint a román külügyminiszter bécsi látogatása nem volt politikai jellegű. A látogatással demonstrálni akarták a két nemzet közti változatlanul barátságos viszonyt.

A „Parseval“ Bécsbe érkezett.

BÉCS, okt. 27. A „Parseval“ katonai léghajó ma reggel Bécsbe érkezett, s tisztjei jelentést tettek utazásukról Kutschera ezredesnek. A léghajó utazása iránt a király is érdeklődött, aki ezért kihallgatáson fogadta az ezredest. A tisztiek elmondották, hogy kedvező szélük volt s így a visszautazás gyorsan ment. Mannsbarth főhadnagy beszámolója a Budapesten szerzett impressziókról, elmondotta, hogyan változott meg a közönség felfogása. A publikum eleinte nevette a „Parseval“-t, később azonban a sikerült manőver láttára bámulattal tekintettek a léghajóra.

Véres kardpárbaj.

ÉRSEKUVÁR, okt. 27. Horváth Ernő huszárfőhadnagy és Raber Lajos tisztviselő között ma véres kardpárbaj volt. A párbajban Raber a fején és karján sebesült meg súlyosan. A párbajra az adott okot, hogy Horváth főhadnagy sértően nyilatkozott Raberről.

Megszökött trafikoszó.

DEBRECEN, okt. 27. A debreceni ügyészség elfogatási parancsot adott ki s ezt közölte a budapesti főkapitánysággal is, a püspökladányi pályaudvar trafikoszója Békési Imréné, férjétől elváltan élő asszony és tizenhárom éves leánya ellen, mert a csomagszállító társaságot több ezer koronával megkárosítva megszöktek. Valószínűleg Budapest felé menekültek.

Általános sztrájk.

BARCELLONA, okt. 27. Tegnap este kimondották az általános sztrájkot.

Horváth aviatikus jobban van.

BUDAPEST, okt. 27. Horváth Ernő fővárosi tanító, a kiváló aviatikus állapotában, a ki tegnap kísérletezés közben repülőgéppel tíz méternyi magasságból lebukott, örvendős javulás állott be. Az éjjelt nyugodtan töltötte, láza nem volt. Az orvosok remélik, hogy három hét múlva elhagyhatja a kórházat.

A lakásinség megszüntetése

Triesztben.

TRIESZT, okt. 27. A városi közgyűlés esti ülésén egyhangulag elfogadták a tanács abbeli javaslatát, hogy a lakásinség megszüntetésére ezer kislakást építsenek. A három millió négyszázezer koronával előirányzott építkezést még a folyó évben megkezdik, hogy az 1912. év végére mind az ezer lakás elkészüljön.

Szerencsétlenül járt földbirtokos.

ARAD, okt. 27. Schneider György aradszentannai gazdag földbirtokos kocsin indult vadászatra. Fegyvere azonban a kocsi rázása miatt elsült s a golyók a szerencsétlen földbirtokos hasát összeroncolták, úgy, hogy nyomban meghalt. Schneider egyike volt a környék leggazdagabb birtokosainak.

A hollandiai királyné Budapesten.

BUDAPEST, okt. 27. Emma hollandiai anyakirálynő ma a keleti expresszvonattal nagy inkognitóban Budapestre érkezett s a Hungária szállóban szállott meg. A királynő kíséretében két udvarhölgy és egy udvari marsale van. Reggeli után az anyakirálynő kísérete társaságában automobilon körutra indult s megtekintette a főváros nevezetességeit.

A „Düsseldorf“ sikere.

NEWYORK, okt. 27. A „Düsseldorf“ léghajó utasai táviratot intéztek az „Amerika“ léghajó két tisztjéhez, hogy Ambroichnál baj nélkül leszálltak s most visszatérnek. Itt kétségtelennek tartják, hogy a „Düsseldorf“ megnyerte a Gordon Bennet nagy díjat és a távolsági díjat.

„A Tengerpart“ előfizetési ára:

Egész évre	24 korona
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy óra	2 „
Egyes szám ára	6 fillér.

„A Tengerpart“ szerkesztősége és kiadóhivatala:

Vicolo dell'Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

1910. évi 4284. szám.

Fűrészbérleti árverés.

A szusáki kir. erdőhivatalnak alárendelt koszinji kir. erdőgazdálkodás kerületében levő sztirovacsai gőzfűrésznek valamint a hozzátartozó sztirovacsai és sztiniczai üzemi épületeknek f. évi december hó 1-étől kezdődő 3 (három) év tartamára való bérbeadása céljából folyó évi november hó 21-én délelőtt 10 órakor nyilvános írásbeli ajánlati versenytárgyalás az alulírott kir. erdőhivatalnál fog megtartatni.

Az évi hasznóbér mint kikiáltási ár 2000 (Kettőezer) koronában van megállapítva.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 0/0-a.

Az általános árverési és a részletes szerződési feltételek alulírott kir. erdőhivatalnál megtekinthetők.

Szusákon, 1910. október 24-én.

Kir. erdőhivatal.

PÁLMAI I.

fogtechnikai műterme

FIUME,

Riva Szapáry 2. szám II. emeleten van.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM

Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percre —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. —: Olcsó árak.

40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

Egy utcai és egy udvari

butorozott szoba

kiadó. Corsia Deák 20 II. em. balra.

Lederer penzio Abbazia.

Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.

Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Tisztviselő lakást keres

teljes ellátással jobb családnál. Esetleg más tisztviselővel vagy tanítónővel is együtt bérelne szobát. Cim a kiadóban.

Abbaziában egy éves lakás.

mely áll négy szobából, fürdőszobából, éléskamrából stb. kiadó. Tudakozódní lehet az Ottenfeld-villában.

☛ Telefon 474. szám. ☛

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via del Mercato coperto 3. sz. alatt a mai kor igényeiknek megfelelően berendezett **fűszer és csemege üzletet** nyitottam. Minden törekvésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a legmesszebbmenő figyelmes kiszolgálásban részesítsem. Raktáromon mindenkor friss és elsőrendű fűszer, csemege, bel- és külföldi sajtok, konzervek, friss töltésű ásványvizek igen előnyös áron kaphatók.

Tisztelt vevőim kényelmére mindenkor friss kenyeret is raktárou tartok az első fiemei kenyérgyár gyártmányaiból.

Szives pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel

Markovics S. fűszer- és csemege kereskedő.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEAK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként **KOVÁCS JÓZSEF** jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.

TULAJDONOS:
ifju **BUDAI KÁROLY**

LA GRASTA TAMÁS uj divatáru üzlete.

Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).
Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-árúkbán, szövött- és konfekció-árúkbán.
Bluzok, alszoknyák, gyermek- és reformruhák, kötének, valamint férfi és női fehérneműk. Nyakkendők, esernyők és sítábotok. Jutányos árak.

Szives pártfogást kér

LA GRASTA TAMÁS

„OLLA“
bebizonyíthatólag a legjobb higiénikus Gummi különleges ség.

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTEMENY TUCATJA K. 5.—

„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodam, Catti, Mizzan és Budak-féle gyógyszerárúkbán, továbbá F.lli Pavaic, Benco Ernő és Papp Rudolf drogeriájában. Erd. árjegyzék ingyen az „OLLA“ Gummiközponttól Wien II 297 Praterstr. 57.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszertárak, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Megnyilt! ▲ ▲ Megnyilt!

MERKUR KÁVÉHAZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - - -

MAGYAR BOROK.

- - - - - Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kéri
KONRAD FERENC tulajdonos.

A Tengerpart
telefonszáma **229**

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas éttermek, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deak - Fiume
(a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK.

34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
VENDÉGSZOBA.

Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental“ szálló volt tulajdonosa.

Bratovich G. N.

: elsőrendű könyvkötészete :
a Castello utca 9. számú Kucich házban van. Telef. sz. 766.
Kifogástalan munka. :- Olcsó árak.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

NAVICELLO F. automobil és kerékpár üzlete.

Piazza Scarpa - FIUME - Telefon 774.

Kellékek raktára és alkatrészek
kicszerelése.

JAVÍTÁSOK RÉSZÉRE ME-
CHANIKAI MŰHELY.

Auto-Garage és bérletek.

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezuton felhívni

„MERCUR“

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legpontosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készülnek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műintézetemet telefon útján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF
a „MERCUR“ könyvnyomda
tulajdonosa.

TELEFON 932

„A TENGERPART“

telefonszáma

229

Ha előfizetni akar, vagy hirdetni valója van hívja fel ezt a számot

229

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üveggészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés. **78 kiállítási terem.**

Magyar ügyvezető.

FLORIÁN KÁVÉHAZ VELENCE Szt. Márkus-tér.

Elsőrendű kávéház. Az idegenek találkozó helye.

Kitűnő fagyalt alla napoletana. Tea, kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

QUADRI KÁVÉHAZ

VELENCE, Szt. Márkus-tér.

Csokoládé, tea, cukrászdai frissítő italok, likörök és finom borok.

A Velencét látogató magyarok találkozó helye.

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-szálló mellett.

Kitűnő bécsi konyha, különösen magyarok és osztrákok által látogatva, egy pernyi távolság a Márkus-tértől.

VELENCE PENSION INTERNATIONAL.

Családi szálló és penzió 2 pernyire a Márkus-tértől. — Villanyvilágítás — Fürdő.

Telefon 1386.

Teljes penzió 7 lirától. - Szobák 2^{1/2} lirától feljebb.
Elismert jó konyha. Az egész éven át nyitva
A magyar vendégek részére jár „A TENGERPART“.